

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

«Келечек» жабык акционердик коомунун өтүнүчүн өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2017-жылдын 6-илю

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы: Ж.И. Саалаев, К. Абдиев, Ч.О. Осмонованын курамында, сот отурумунун катчысы С.А. Джолгокпаеванын катышуусу менен «Келечек» жабык акционердик коомунун өтүнүчүн карап чыгып төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2017-жылдын 22-июнунда «Келечек» жабык акционердик коомунун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Объекттерди Кыргыз Республикасынын облустук маанидеги шаарларынын коммуналдык менчиктерине өткөрүп берүү жөнүндө» 2001-жылдын 8-октябрьндагы № 608 токтомунун 9-тиrkемесинин 14, 16, 19-пункттарын конституциялуу эмес жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-бөлүгүнө, 12-беренесинин 2, 3-бөлүктөрүнө, 20-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-карши келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Өтүнүчтөн жана ага тиркелген материалдардан келип чыккандай, Өкмөттүн талашылып жаткан токтомунда жеке менчиктеги кээ бир объектилерди муниципалдык менчикке өткөрүп берүү караган. Аталган токтомдун 9-тиrkемесинин 14, 16, 19-пункттарында «Келечек» жабык акционердик коомуна жеке менчик укуктун негизинде таандык болгон объектилер, жекече №15, №21, №23-бала бакчалар көрсөтүлгөн. Аталган объектилер «Кыргыз Республикасында менчикти мамлекеттен ажыратуунун,

приватташтыруунун жана ээлик кылуунун жалпы башталыштары жөнүндө» 1991-жылдын 20-декабрындагы мыйзамдын негизинде менчиктештирилген.

Тактап айтканда, Мамлекеттик мүлкүү башкаруу боюнча мамлекеттик комитеттин 1991-жылдын 11-октябрындагы № 5 токтомунун негизинде «Кыргызлегпром» концернинин Джалал-Абад тигүү фабрикасы коллективдик ишканага кайра уюшуулуп, фабриканын мүлкүү менчиктештирилген, ал эми социалдык инфраструктурасы акысыз өткөрүлүп берилген. Тигүү фабрикасынын мүлктүк балансында турган № 23 бала бакча «Келечек» жабык акционердик коомунун жеке менчигине айланган.

Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик мүлк фондунун 1992-жылдын 6-ноябрындагы № 357 токтому менен Жалал-Абад шаарынын эт комбинаты «Азық» акционердик коомуна кайра уюшуулуп, анын социалдык объектилери, анын ичинде № 15 бала бакча да акционердик коомдун коллективине кайтарымсыз өткөрүлүп берилген жана уставдык фондго киргизилген.

Ошондой эле, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик мүлк фондунун 1995-жылдын 21-февралындагы № 16-46 токтому менен Жалал-Абад шаарынын жүк ташуу автобазасы «Автоунаа» мамлекеттик акционердик коомго айланып, аукционго сатууга коюлган. «Келечек» жабык акционердик коому аталган аукционго катышып, «Автоунаа» ишканасынын имараттары жана социалдык объекттери, анын ичинде № 21 балдар бакчасына да ээ болгон.

Арыздануучунун айтымында, жогоруда аталган мүлк Өкмөттүн талашылып жаткан токтому кабыл алынганга чейин эле мыйзамдын негизинде «Келечек» жабык акционердик коомунун жеке менчигине өткөн. Ал эми Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 5-пунктуна жана «Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Мыйзамдын 9-беренесине ылайык жаңы милдеттерди же оордотуучу жоопкерчилики белгилөөчү мыйзам же башка ченемдик укуктук акты өткөн мезгилге карата колдонулбайт. Демек, Өкмөт талашылып жаткан токтомду кабыл алууда мыйзамдын өткөн мезгилге карата колдонбоо принципин сактаган эмес.

Ошондой эле, арыздануучунун пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын Конституциясы адамдын жана жараптын укуктарын жана эркиндиктерин камсыз кылат жана коргойт. Алар улуттук коопсуздукуту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгын, адеп-ахлагын сактоо, башка адамдардын укуктары менен эркиндиктерин коргоо максатында мыйзамдар тарабынан гана чектелиши мүмкүн. Ал эми Кыргыз Республикасынын Өкмөттүнүн талашылып жаткан токтомунда жогоруда аталган максаттар байкалбайт.

Андан сырткары, арыздануучу өз кайрылуусунда «Келечек» жабык акционердик коому аталган объектилерге ири өлчөмдөгү каражаттарды

жумшаганын көрсөтүп, талашылып жаткан токтомдо ал чыгымдардын ордун толтуруу каралбагандыгын белгилейт.

Жогорудагылардын негизинде, арыздануучу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн талашылып жаткан токтомун конституциялуу эмес деп таанууну сурнат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Ж.И. Саалаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-беренесинин 1-бөлүгү жана 18-беренесине ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароосуна мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды конституциялык эмес деп табуу, кээ бирөөлөрү Конституциялык палатанын кароосуна таандык, ал эми айрымдары башка мамлекеттик бийлик органдарынын кароосуна таандык болгон бир нече өз ара байланышкан талаптарды бириктируүдө, Конституциялык палатанын компетенциясына кирген маселелер боюнча талаптар гана каралууга жатат.

Конституциялык палата өзүнүн 2014-жылдын 15-январындагы чечиминде ченемдик укуктук акт бул ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын компетенциясынын чегинде, мыйзам менен белгиленген тартипте кабыл алынган (чыгарылган), жүрүмтурумдун жалпыга бирдей эрежелерин камтыган, адамдардын аныкталбаган чөйрөсүнө жана көп ирет колдонууга эсептелген жазуу түрүндөгү укуктук акт деп аныктаган.

Ошентип, ченемдик укуктук актыны мүнөздөөчү маанилүү белгилер болуп, анын белгиленген тартипте мамлекеттик бийликтин ыйгарымдуу укуктуу органы, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы же кызмат адамы тарабынан чыгарылышы жана анда адамдардын аныкталбаган чөйрөсүнө милдеттүү болгон, көп ирет колдонууга эсептелген, коомдук мамилелерди жөнгө салууга же болбосо, болгон укуктук мамилелерди өзгөртүүгө же токтолтууга багытталган укуктук ченемдердин (жүрүм-турум эрежелеринин) болушу эсептелет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Объекттерди Кыргыз Республикасынын облустук маанидеги шаарларынын коммуналдык

менчиктерине өткөрүп берүү жөнүндө» 2001-жылдын 8-октябрьндагы № 608 токтомунун 9-тиркемеси өз белгилери боюнча ченемдик укуктук актыга кирбейт жана ушуга байланыштуу Конституциялык сот өндүрүшүнүн алкагында Конституциялык палатанын кароо предмети боло албайт.

Ошентип, кайрылуучунун өтүнүчүндө келтирилген талап Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына караштуу эмес.

Ал эми «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктуна ылайык эгерде кайрылууда билдирилген талап Конституциялык палатанын кароосуна караштуу болбосо судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Ошондой эле, судьялар коллегиясы, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы талашылып жаткан укуктук актылардын Кыргыз Республикасынын башка мыйзамдарына ылайык келүүсү тууралуу, жалпы юрисдикциядагы соттордун ыйгарым укуктарына таандык маселелерди карабастыгын белгилейт.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 4-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

а нык тады:

1. «Келечек» жабык акционердик коомуунун өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Өтүнүч жана ага тиркелген материалдар кайрылуучуга кайтарылып берилсин.
3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанышты мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Ж.И. Саалаев

К. Абдиев

Ч.О. Осмонова

№ 41-0